

Folionāus: 200 listu^o

1974 - 1979

KRONIKA města Blanska

1974

1974

Počet stran: 394

Loos

1. Úvodem

Funkci městského kronikáře pro rok 1974 pověřila rada Měst. N. V. opět promovaného pedagoga Vladimíra Poláka.

Nedílnou součástí kroniky tvoří:

1. Fotokronika za rok 1974, kterou utřídila a dokumentovala Erika Kelousková, pracovnice Měst. N. V. Fotografie zhotovil Miroslav Matyáš, pracovník ČKD Blansko a člen fotokroužku při LK P. O. H.

Fotografie jsou číslovány, popsány a ke každé, v níž jsou uskladněny, je připojen ještě její seznam. K jednotlivým obrázkům jsou v kronice připojeny odkazy např. F. 3, F. 28, atd., ke větší okamžité orientaci čtenáře.

2. Blanenský kulturní zpravodaj, ročník 1974, číslo 1-12., který vydala školská a kulturní komise Měst. N. V. za redakce Ivany Mašátové (čísla 1-4), Jana Zbylovského (č. 5 a 6) a Eriky Kelouskové (č. 7-12).

3. Kronika sboru pro občanské záležitosti při
MěstNV.

2 Kronikářský záznam o vý- voji města Blanska za období socialistické výstavby 1945-1974

1. Připravení tohoto záznamu bylo doporučeno
kronikářům ministerstvem kultury ČSR 1.

Hodnotit vývoj města Blanska za období budo-
vání socialismu, hodnotit práci Národního vý-
boru za uplynulých 29 let není jistě snadné.
Vždyť se jedná o kronikářský záznam města,
které může být přímo klasickým příkladem
neuvěřitelných přeměn v poměrně krátké době,
měřeno očima historika. Bouřlivý rozvoj ne-
jen po stránce urbanistické, ale i politické,
ekonomické a kulturní, kterým naše okresní
město prošlo a prochází, zanechal všude vy-
ky nesmazatelné stopy.

Od doby budování socialismu v naší vlasti vsmi-

ká nové Blansko. Než však vyrostlo do dnešní krásy a dosáhlo dnešního významu, bylo třeba překonat mnohé překážky. První a jedny z nejtěžších se datují z doby, kdy město neslo těživé stopy po leteckém bombardování a nebylo zásob, zejména potravinových. Národní výbor byl jediným představitelem státní moci a odpovídal za veškerý chod veřejného života do základů rozrušeného okupačním režimem a přechodem válečné fronty. Továrny byly prázdnotou, školáci byli doma. Blanenské nádraží bylo první provozuschopnou stanicí na trati od Brna, kam měly nástupy repatriantů a osvobozených vězňů z koncentračních táborů. A ti všichni byli zesláblí utrpením, hladem a postižení vážnými nemocemi. Šlo o to pomáhat, žít a léčit. Za všeobecného smutku ujmá se funkce národní výbor. Nadšení lidu z novunabyté svobody přelévá se na funkcionáře.

Ačkoliv bylo Blansko osvobozeno až 9. května, je pozoruhodné, že již téhož dne se ve 13 hodin

konala na radnici ustavující schůze revolučního Národního výboru. Předsedou byl zvolen Karel Fiala. Bylo to umožněno tím, že ještě za okupace se sešli zástupci blanenských politických stran a podle směrnic Košického vládního programu se dohodli na složení revolučního Národního výboru.

Co Karlu Fialovi, který stál v čele města v letech 1945 - 1947 se ve funkci předsedy Měst. NV vystřídal:

- 1947 - 1950 Ludvík Loupal
- 1950 - 1952 Vojtěch Kudla
- 1952 - 1964 František Nedoma
- 1964 - dodnes Josef Kovařík

Úspěchy v budování socialismu v našem městě nemohly by se dostat, kdyby Národním výboru od počátku do dnešních dnů nepomáhali občané, prakticky každý, kdo měl jen trochu sil. Prostí lidé zde napsali svou historii.

Všechní snažení Měst. NV směřovalo a i nadále směřuje k jednomu cíli: aby v nových

zdech domů, jež se rozrůstají nejen ve středu města, ale s ohledem na blanenské mlhy zejména po okolních stránkách, řili lidé nic nepostrádající z toho, co činí člověka člověkem, aby v jejich životě byla v rovnováze kultura těla i srdce.

V dalších řádcích dokáží, že tohoto cíle v éře budování socialismu bylo pod vedením Komunistické strany Československa dosaženo. Hlavním problémem při prudce stoupající průmyslové výrobě od roku 1946 se stávají v Blansku byty. Vždyť téměř čtyřletá válečná přestávka ve stavebním ruchu znamenala citelnou mezeru, kterou bylo nutno co nejdříve vyplnit.

Proto v roce 1947 se začíná s první etapou bytové výstavby, jež zahrnuje ČKD a město. Po rázném vyčištění politického ovzduší vítězným únorem dostávají odvážné plány konkrétnější podobu. Rýsuje se plán výstavby moderního sídliště a jeho realizace začíná rokem 1950, zatímco již předtím byla na

dobrovolné účasti občanů vyřešena základní otázka - potřeba pitné vody zachycením pramenů na svazích pod Dolní Lhotou a Špešovem. Souběžně se stavbou nového sídliště jsou uspokojovány potřeby občanů říkováním nových obchodů, služeb a škol.

Když z území bývalého okresu Blansko byl vytvořen v roce 1949 samostatný politickoprávní okres, nebylo Blansko na úkoly okresního města připraveno. Proto došlo urychlení k výstavbě chybějících správních budov, jimiž dominuje budova Okresního národního výboru na náměstí Vítězného února. Na tuto navazuje Okresní sekretariát KPC a náměstí uzavírá z východní strany pobočka státní banky. Původně byly úřadovny ONV v hostelu Macocha u nádraží, který byl po výstavbě nové budovy ONV důkladně opraven, modernizován a vrácen svému účelu.

Vstup kultury bydlení dokládá statistika. Zatím co v roce 1945 se těsnilo v každém převážně jednopokojovém a v větší část

si nekomfortním bytí průměrně 8 obyvatel, v současné době připadají na moderní, vesměs vícepokojový byt jen 4 obyvatelé města.

Při rozletu do nového socialistického města zůstával jeden dosud nesplacený morální dluh: zachovat na věčnou paměť památku těch, kteří za nesčetných strát životů přinesli naší republice a městu Blansku svobodu.

Došlo k tomu v roce 1955 sbudováním důstojného pomníku Rudé armády v upraveném parčíku na Hlybešově ulici. K této politicko-kulturní akci dovolují si citovat doslovný záznam z kroniky / Rok 1955, str. 2831.

„Již po delší dobu projevovalo mnoho našich občanů přání, aby na památku osvobození Blanska Rudou armádou dne 9. května 1945 byl v našem městě sbudován důstojný památník našim osvoboditelům, který by nám i budoucím připomínal onen radostný a slavný den našeho osvobození a který by byl zároveň výrazem vděčnosti slavné Rudé armádě a současně ozdobou našeho města. Toto přá-

ní se stalo skutkem v tomto roce tj. o 10. vý-
ročí našeho osvobození.

Jako vhodné místo pro zbudování památní-
ku byl zvolen parčík pod sv. starou fabri-
kou poblíž školní budovy. Umístění bylo na-
vrženo architektem s. Matějovským, který osob-
ně provedl zaměření umístění pomníku, jež
navrhl akademický sochař Antonín Kalvoda.
Práce kamenické provedla Kamena v Blan-
sku. Kameníci se uvolili odpracovat dobro-
volné brigády při lámání kamene, poklá-
dání obrubníku a pod.

Místní výbor KPČ ustavil komisi, která úzce
spolupracovala s komisí pro stavbu pomníku
při Měst. N. V. Za pomoci závodků ze závodů a po-
mocí organizací strany, jež se podílely na za-
jištění brigádnické pomoci, byla v neděli
27. března 1955 zahájena práce na stavbě po-
mníku, jenž měl být odhalen u příležitosti
květnových oslav. Společným úsilím se po-
dařilo ukončit památník do stanoveného
data. Tak mohl být odhalen v rámci jubí-

lejních oslav 8. května. Místní národní výbor
 vyslovil dík za neocenitelnou pomoc při orga-
 nizování prací na stavbě pomníku s. Jarosla-
 vu Němcovi, členu MNV a ing. Vilému Urbano-
 vi, kteří věnovali většinu svého volného času
 k zajištění práce. Když v prvních jarních dnech
 tohoto roku se začínalo s pracemi na památ-
 níku, vyslovovali mnozí pochybnosti, že bu-
 de možno jej ukončit do stanoveného termí-
 nu. Že se to však přece podařilo, má o to
 v první řadě zásluhu předseda MNV s. Fran-
 tišek Nedoma, který svou obětavou prací do-
 kázal pochybovačům, že je možno i takový
 velký úkol v krátké době zvládnout a po-
 stavil krásný a důstojný památník, kte-
 rý hlásá dík všeho občanstva naší osvobo-
 ditelce, Rudé armádě. Práce byly provedeny
 v akci M za přispění celé řady obětavých
 pracovníků, kteří odpracovali na památní-
 ku Rudarměje celkem 4 572 hodin."

Vraťme se však k bytové výstavbě, která
 probíhá důsledně podle schváleného směrní.

ho plánu zástavby města. Dochází k stavbě budovy výzkumného ústavu Metry a cíle si vedou také soukromí stavebnici, kteří desítky proluk i nové prostory na ulici Křížkovského a nad sídlišťem zástavují hexkými rodinnými vilkami se zahrádkami.

V roce 1959 je zaveden do Blanska plyn, takže domácnosti občanů jsou vybaveny úplným moderním komfortem, neboť nové obytné čtvrtě mají ústřední topení a teplou vodu ze skupinových kotelen.

Další bytová výstavba však musila respektovat potřebu územního soustředění tak, aby při úspoře nových zástavbových prostorů a intenzivního využití dosavadních vodovodních, kanalizačních, elektrických a plynových sítí byly podle perspektivního výhledu vybudovány podmínky pro 15 000 obyvatel Blanska. Těmto potřebám odpovídala jedině stavba výškových domů, dosud v Blansku neuplatněná.

Tak se stalo, že v dalších letech postupně zmizely staré přízemní domky ve Wanklově ulici, Čelakovského, Vodní. Posok Palava zmizel u rámku v podzemním korytu. Od roku 1960 se stává hlavním stavebním základem dřevěvní výstavba. Na jmenovaných místech se začaly tyčit tří aš šestipodlažní obytné bloky souběžně se základními rekonstrukcemi kanalizační a vodovodní sítě. K tomu se přidružila rozsáhlá a nákladná úprava vozovek a chodníků, významná stavba autobusového nádraží a od roku 1964 též postupná instalace výbojkového osvětlení blanenských ulic.

Při hodnocení období socialistické výstavby města je nutné zdůraznit, že objem strojírenské výroby v Blansku představuje roční hodnotu půl miliardy Kčs. Tento přínos pro národní hospodářství je také zdrojem finančních prostředků pro růst města i podkladem životní úrovně obyvatelstva. Ne-li možné proto psát kroniku města Blanska

a opomenout naše slavné závody Adast Blansko, ČKD, Metra. I když mají zavedeny podnikové kroniky zasluhují si, aby aspoň v kostce byly do kroniky města každým rokem jejich úspěchy zapsány. A nejen jejich pracovní úspěchy, ale i kulturní podíl obou závodních klubů ROH ČKD i Metry. Vždyť Dělnický dům ČKD, jeho rozsáhlá odborářská knihovna, Kulturní dům LK Metra jsou součástí veřejného života, tak jako panoramatické 70 mm kino.

V první etapě poválečné výstavby byla postavena mohutná školní budova na Erbencově ulici. V posledních letech druží se k ní budova LDŠ Julia Fučíka na Dvorské ulici. K první mateřské škole přibýly dvě nové na Marscově ulici. Rovněž zvláštní škole dostalo se samostatné budovy na Sadové ulici. Pro sport a rekreaci občanů byla vybudována retenční nádrž na Palavě. Tato přírodně krásná romantsická rekreační oblast je

ještě stále budována dále, aby se stala are-
álem zdraví a chloubou města. | F 22, 23 |

Areál zdraví buduje se též na pravém břehu
Ivitavy. Byl vybudován zimní stadion | F 58, 59 |,
prozatím nezastřešený, sauna | F 3 | a dokon-
čována je stavba krytých lázní, jež budou vy-
baveny unikátním zařízením - zdvihacím
dnem bazénu. | F 24 - 26 |

Volební program Národní fronty obsahoval též
zbudování mošárny a pálenice ve Ploupečnicku,
což bylo splněno díky blanenským kadrákům.
Rovněž poslední stavba v akci L - smuteční obřad-
ní síň byla v roce 1974 dána do provozu.

O školství a mládež je dobře postaráno. A to
od jeslí až po ty nejvyšší. V městě je šest ma-
teřských škol | F 4 |, tři základní devítileté
školy, gymnásium, ekonomická škola dvou
a čtyřletá, odborná učiliště při závodech ČKD
a Metra, lidová škola jazyků a lidová škola
umění s oddělením hudebním, výtvarným a
pohybovým.

O tělesný rozvoj se starají dvě tělovýchovné

jednoty, Spartak ČKD a Spartak Melra s rozsáhlými sportovními areály, které jim závidí sportovci mnohem větších měst.

XIV. sjezd KPC znamenal jak pro celý stát, tak pro naše město mnoho, neboť závěry sjezdu formulovaly rozvoj tvorby živostního prostředí i národního hospodářství, a obrovský růst našeho města právě v období po XIV. sjezdu KPC byl možný právě jen důsledným realizováním usnesení správnými formami. Vidět výstavba čtvrtí Sever I, Sever II svou monumentalitou vezme dech každému, kdo znal dřívější Blansko. | F 1, 2, 7 - 11 |. Překvapí jej budova polikliniky s nejmodernějším vybavením na Ladové ulici, překrásný areál budov pro potřeby odborného učiliště Melra včetně hřiště na ulici Bexručové, internát Melry na ulici Antonína Dvořáka, který jako výšková budova vévodí jižní části města. Rovněž rámek po dokončení nákladních generálních oprav udiví návštěvníky expozicemi Okresního vlastivědného muzea, Moravský

kras krásný a tajemný a blanenská umělec-
ká litina.

Návštěvník Blanska je však překvapen nejen urba-
nistickými změnami, zejména deseti podlažními
výškovými budovami a ještě vyšší administrativ-
ní budovou, ale i uměleckými doplňky veřej-
ných prostranství. Kromě již zmíněného Rudo-
arměje je to kašna s labutěmi z bílého mramo-
ru, pomník B. Němcové, busta Josefa Hlabeše, Ju-
lia Fučíka, pomník bojovníka od Lborova. V
objektu závodu ČKD je to pak socha Jiřího
Dimitrova, na jehož počest nese závod jméno.

Lze jistě mnohem konkrétněji hodnotit vý-
voj malé obce, nežli vývoj města, jež během
třicetiletého období vzrostlo co do počtu o-
bывatelstva na trojnásobek. Přesto jsem se po-
kusil v tomto hodnotícím zářnamu aspoň
o moraikové zachycení rozvoje našeho mě-
sta na období socialismu.

Blansko kráčelo socialistickou cestou a kro-
nika města nám to dokumentuje každým
řádkem. Je jisté, že s podporou uvědomělých

občanů, kterým přirostlo jejich město k srdci bude moci Měst. N. V. uskutečnit všechny plány, jež si do budoucnosti předsevzal, aby dobudoval moderní Blansko. Vždyť jako vstupní brána do Moravského krasu i jako středisko strojírenského průmyslu si to zaslouhuje, tak jako jeho obyvatelé, jejichž dosavadní práce je garancem šťastného života dalších generací.

3 Josef Kovařík 10 let ve funkci předsedy Měst. N. V.

V roce 1964 byl zvolen do funkce předsedy Měst. N. V. v Blansku Josef Kovařík. Narodil se v dělnické rodině 16. února 1929 v Jedovnicích.

Hned po svém zvolení poslancem vyvíjel velké úsilí na zvýšení spolupráce s našimi závody a organizacemi ve městě. Jeho okruh činnosti se rozšiřuje i mimo město, kde hledá dobré zkušenosti u jiných Národních výborů v okrese a i v jiných okresech ČSSR. Byl

hlavním iniciátorem přijetí Výzvy Měst NV v Kroměříži a umístění Blanska v této soutěži NV našlo širokou publicitu a mělo velký ohlas ve veřejnosti. Jako spolehlivý straník od roku 1947 vědy hájil a prosazoval marxleninské zásady. Spoluprací s komunistickými organizacemi v ČPPR provádí zásady proletářského internacionalismu. Známý je jeho pěkný vztah k mládeži, což dokumentoval též navazek členstvím ve výboru Čátek pionýrské organizace. Je členem Měst NV KSČ a členem výboru pro řízení NV při ministerstvu vnitra v Praze.

Mezi občany je s. Josef Kovářik velmi oblíben. A není proto divu, že pro své spravedlivé jednání a dobrý přístup k lidem byl ve volbách roku 1971 opět pověřen poslancekým mandátem. A tato důvěra jakoby ještě násobila jeho iniciativu a chuť do práce. Pod jeho vedením rozvíjí se město Blansko po urbanistické stránce, jež je konečně lehce kontrolovatelná pohledem na měnicí se panorama města ze všech světových stran. Je tu však i jiná stránka jeho záslužné činnosti,

Je to jeho silný politický vliv nejen ve svém okolí, ale i na ostatní občany města, kterým vysvětluje různé problémy a zajišťuje tak klidný a plynulý chod města.

I ve svém soukromém životě je s. Kovařík příkladem svým spoluobčanům. Rodina žije ve velmi spořádaných poměrech. Bylo by nespravedlivé, kdybychom se v kronice nezmínili o manželce Marii, dělnici n. p. Melra a jejímu podílu při veřejné exponovanosti choť na zdárné výchově dvou dcer a syna.

V uznání své práce obdržel předseda Kovařík čestné uznání MěstNV, OV KPČ, ONV v Blansku. Kromě těchto uznání byly Josefu Kovaříkovi uděleny:

pamětní plaketa Ústředního výboru Národní fronty k 50. výročí vzniku ČSR /1968/

pamětní medaile vlády ČSR k 25. výročí osvobození vlasti Sovětskou armádou a 25. výročí vzniku Národních výborů /1970/

pamětní medaile Ústředního výboru Komunistické strany Československa k 25. výročí Ú-

únoru 1973)

4 Vlasta Chalupová - 10 let tajemnice Měst NV v Blansku

Tajemnice Vlasta Chalupová se narodila 22. listopadu 1921 v Jedovnicích v dělnické rodině. Je vdána, manžel Rudolf je vedoucím hospodářským pracovníkem n. p. Adast-Adamov, syn Petr je zástupcem ředitele LDV v Adamově.

Vlasta Chalupová je členkou KPC od roku 1957. Na úseku Měst NV byla dlouhá léta předsedkyní Výboru žen. V roce 1958 nastoupila jako pracovníce aparátu Měst NV ve funkci vedoucí odboru pro vnitřní věci, školství, kulturu a obchod.

V roce 1964 jako poslankyně byla zvolena do funkce tajemnice Měst NV.

Hodnotíme-li její působení v této funkci podobu 10 let, neboť byla znovu zvolena do této v roce 1971, netývá nám, než se sklonit v úctě před její obětavostí, aktivitou a bohatými zkušenostmi. Pracuje především na úseku masově po-

litické práce a organizační práce ve městě. Svou iniciativou a výkonností dovede přenést na spoluobčany a nadchnout je pro plnění úkolu. Vlasta Chalupová byla a je hodnocena jako pracovníce s velmi dobrým vztahem k lidem. Dovede vždy s úsměvem každému poradit.

Celá bilance dosavadní politické a veřejné činnosti tajemnice prokazuje, že poslanceký mandát, který jí voliči po dvakrátě svěřili, nemohl se dostat do lepších rukou.

Její činnost byla oceněna:

Pamětní plaketa ÚV Národní fronty k 50. výročí vzniku ČSR (1968)

Pamětní medailí vlády ČSR k 25. výročí osvobození vlasti Sovětskou armádou a 25. výročí vzniku Národních výborů

Čestnými uznáními KNV, ONV, OV KPČ, Měst. NV.

5 Májové oslavy 1915, 16 /

1. máj se v Blansku vydařil, neboť by-

lo pěkné počasí. Účast byla větší než v loňském roce. Kvomájové oslavy se v Blansku účastnilo 17 000 lidí. Složky pracujících z našich průmyslových závodů, zemědělských podniků, sportovci, pionýři, žáci škol, Lidové milice, krojované složky atd., to vše tvořilo pestrobarevný průvod, který trval přes hodinu slavnostně vyzdobenými ulicemi města. Mohutná byla účast alegorických vozů, která tento-krát předčila všechno očekávání. Bylo jich přes sto. Velká část alegorických vozů připomínala významná výročí jako čtvrt století založení JZD. A tak v průvodě nechyběly stroje, které ukazovaly dnes již historii prvních JZD, vedle moderních kombajnů a další nové zemědělské techniky.

V 10,30 hod. byla na náměstí Vítězného února zahájena manifestace za účasti delegace sovětských vojsk. Hlavní projev pronesl náměstek ministra vnitra ČSR dr. Antonín Balák.

Obrovská účast na 1. máji v Blansku prokázala politickou uvědomělost našich občanů a jejich

důvěru v politiku KPC.

6 30. výročí Slovenského národného povstání

K 30. výročí slavného Slovenského národného povstání, které u všeho československého lidu se vřilo pod zkratkou SNP, bylo v Blansku důstojně oslaveno vzpomínkovými oslavami jako na školách, tak ve všech společenských organizacích. Pro množství těchto akcí nemůžeme se o všech akcích v kronice zmínit. Za nejdůležitější a nejdůstojnější však pokládám uspořádání výstavy v Okresním vlastivědném muzeu pod výstižným názvem Obraní jsi vrátil životy své. Na uspořádání výstavy se podílel Okresní výbor KPC, Okresní vlastivědné muzeum a Okresní kulturní středisko v Blansku. Význam výstavy byl zdůrazněn při slavnostním zahájení 24. srpna úvodním slovem tajemníka OV KPC Oldřicha Novotného. O kulturní náplň se postarala prof. Marie Habišová se studen-

ky blanenského gymnasia. Výstava byla otevřena po celý měsíc až do 25. září a těšila se mimořádnému zájmu nejen veřejnosti, ale i návštěvníků z řad mládeže všech věkových stupňů. Výstava splnila tak plně záměr pořadatelů oživit nejen slavnou historii našich národů, ale přispěla i k výchově socialistického vlastenectví, aniž by si to její mladí návštěvníci uvědomovali. A právě tato síla nehalasně propagace byla o to účinnější ve svém konečném efektu.

7 Blansko v Měsíci československo-sovětského přátelství

V celé naší republice se konaly akce v Měsíci československo-sovětského přátelství, které zdůraznily jednak politický aspekt tohoto přátelského svazku, jednak slumočily city upřímného přátelství k sovětskému lidu. Jak se vypořádalo Blansko s oslavami, které v našem okresním městě mají již vžitou tradici?

Letos došlo ještě k zintenzivnění činnosti v rámci

ci velké události, tj. odhalením pomníku prvnímu dělnickému prezidentu Klementu Gottwaldovi. Bylo to znát již v předvečer, kdy upřímný vztah blanenské veřejnosti k našemu spojenci a příteli, Sovětskému svazu, byl dokumentován velkou účastí v rámci oslavy 57. výročí Velké říjnové socialistické revoluce u pomníku Rudarměje. / F 50 - 53 / Těž velký lampionový průvod zakončený na hřišti Spartaku ČKD slavnostním ohňostrojem vytvořil vhodnou kulisu ke dni 6. listopadu, který bude zaznamenán v dějinách města jako doklad velké úcty pracujících Blanska k osobnosti Klementa Gottwalda.

Kromě této ústřední akce - odhalení pomníku - připravily společenské organizace řadu akcí i v kulturní oblasti: koncert ruské a sovětské hudby, pásmo ze sovětských operet, výstavku ruské a sovětské literatury, výstavku s díla K. Gottwalda a se hrou sovětského autora. Při večeru, vystoupil pohostinsky divadelní soubor LK ROK Fabra Napajedla. Mládeži byla vě-

nována beseda o knize Ostrovského Jak se kalila ocel pro žáky 8. a 9. ročníků I D F a beseda nad knihou Osud člověka od Šolochova byla provedena se žáky 9. ročníků I D F. Se žáky školních družin se uskutečnila beseda na téma Mladí V. I. Lenina a pro žáky odborného učiliště Mebra přednáška o významu VŘFR. Městské kino se podílelo na Měsíci přátelství uvedením pěti sovětských filmů. Poradu neexistal ani filmový kroužek LK ČKD, který pořádal besedy o sovětském filmu. V městském kině byl také 12. prosince slavnostně zakončen Měsíc ČSP u příležitosti výročí podepsání sovětsko-československé smlouvy.

Tento výčet akcí dokumentuje, že Blansko se důstojně a pečlivě připravilo na měsíc ČSP. Pro občany města s tak starou dělnickou tradicí byla totiž účast na těchto akcích radostnou záležitostí.

8 Patnáctileté jubileum
Planenské kulturní zimy

Pro kulturní sezónu 1974/75 připravil LK ROH Města Blansko jubilejní ročník Blanenské kulturní zimy, jejíž zkratka BKZ vešla do povědomí obyvatel čtrnácti tisícového okresního města /F 5/.

Vedoucí LK Městy Josef Hemzal se svými spolupracovníky rozdělil program na dvě části, dramatickou a hudební. Vedle profesionálních souborů představí se blanenskému publiku i nejlepší amatérské soubory z festivalů zájmově-umělecké činnosti, jako divadelní soubor LK ROH Mistra Aloise Jiráskova v Křovně, folkloristický soubor Hlučan a celý místní soubor LK Města si vybral pro jubilejní XV. ročník BKZ muzikál Nejkrásnější válka. Příjemným překvapením pro předplatitele je premié, již bude Smetanova Má vlast, která bude uvedena k 30. výročí osvobození naší vlasti Sovětskou armádou, a jejímiž interpretem bude Státní filharmonie z Brna.

Nejprůhlednější na BKZ je zájem veřejno-

sti. Všechna místa v sále v počtu 420 jsou totiž obsazena předplatiteli, takže pro ostatní návštěvníky zbývá jen 30 přístavků. Tato pozoruhodná skutečnost заслужuje si bližšího osvětlení. V letech před rokem 1960 byl koncertní život v Blansku zajišťován pouze příležitostnými koncerty, které však bývají velmi slabě navštíveny. Divadlo v Blansku mělo dávno a bohatou tradici, avšak návštěvnost koncertů byla slabým článkem městské kultury. Proto LK Metra se svým tehdejšími předsedou ing. Ivo Nečasem se ujal organizace pravidelných koncertů z přístupných hudebních děl. Tak se rodil 1. ročník BKL. Počet abonentů - 60 osob. Od roku 1961 počet abonentů však vzrůstal. Nemalou zásluhu na tom měla vedoucí Kulturního střediska Vítězslava Nerva při LK Metra, Julie Marešková. Tato, sama zraněná divadelní ochotnice, s přehledem vybírala programy pro BKL a tak již IV. ročníkem vzrostl počet abonentů na 360. Byli zváni význační umělci naši i zahraniční. Velkou

událostí byl např. slavnostní koncert sovětské houslistky Olgy Barinové. Každoročně byla uspořádána anketa Co chcete vidět a slyšet a tak se plnila přání abonentů. Byla vytvořena Komise pro koncerty, která našla plné pochopení Závodního výboru n. p. Města i po finanční stránce, protože úhrada při levném vstupném nepokryla všechny náklady koncertních večerů.

Akcí Blanenská kulturní síma byl dán první základ k pravidelnému kulturnímu životu v Blansku.

9 Obřadní síň otevřena /F18-21/

Podrobnosti o budování smuteční síně na Hřbitově jsou uvedeny v kronice za rok 1973. Otevřena byla 16. srpna 1974 a 27. srpna její vlastní provoz zahájil Oblastní podnik komunálních služeb Blansko.

Od této doby jsou smuteční obřady konány dvakrát týdně a to v úterý a ve čtvrtek v od-

poledních hodinách. Smuteční obřad sestává z rozloučení při hudebním doprovodu, který tvoří varhany, housle, pozounový kvartet a sólový zpěv.

Obřady jsou konány jak pro blanenské, tak i mimo-blanenské občany. Jsou důstojnou náhradou za obřady v krematoriu města Brna. Při rozloučení s blanenskými občany se obřad výhradně koná v obřadní síni, i když je po jeho ukončení provedeno uložení pozůstatků na hřbitově. Součástí zařízení je i květinová síň, která bude zabezpečovat své služby a to jak na objednávku, tak přímo při obřadu. / F 17 /

10 Karel Kyzlink - 65 let

V roce 1974 se dožil v plném zdraví a svěžesti 65 let slavný blanenský občan Karel Kyzlink, laureát státní ceny, nositel Řádu práce, nositel Řádu republiky a Hrdina socialistické práce.

Narodil se 20. června 1909 v Olomučanech. Vyu-

čil se soustružníkem v továrně na hospodářské stroje /K. R. Jeřek/ v Blansku. Nespokojil se však s nabytými zkušenostmi a zdokonaloval své znalosti v oboru soustružení a broušení v brněnské Lbrojovce, v plzeňské Škodovce, v továrně na elektromotory v Drásově u Tišnova a u Bati ve Zlíně.

U příležitosti přejmenování brněnské Lbrojovky na Lárody Jana Švermy jako druhý v republice vůbec, nastoupil na údernickou směnu, ve které pracoval na 10 brusičů. Tato práce vyžadovala dokonalou přípravu, kterou velice ocenil Antonín Láposocký a vysoce zhodnotil iniciativu Karla Kyzlinka.

Náš občan vynalezl nové metody, které dodnes pomáhají vyrábět nástroje, měřidla a různé miniaturní součástky, z nichž některé jsou až 5x slabší než lidský vlas !!! a přesto pracují s vysokou přesností. Dílnu na výrobu uvedených nástrojů a měřidel vybudoval K. Kyzlink ve Lbrojovce v Brně.

K. Kyzlink byl též členem brigády novátorů,

kteřá novátorské metody zaváděla po celé ČSSR, Sovětském svazu i v ostatních lidovědemokratických státech. Není divu, že K. Kyzlinkovi se dostalo nejvyšších poct, vždyť 1 kg slabých měřidel má hodnotu 4 kg zlata !!!!!.

V rámci urychlení vědecko-technické revoluce začal K. Kyzlink se svým kolektivem budovat v roce 1972 Školu novátorů při odborném učilišti Metra Blansko. Tato škola patří Vědecko-technické společnosti a vychovávají se v ní postupně z celé ČSSR instruktoři pro zavádění novátorských metod. V této škole, na jejímž sbudování se podílí též Institut pro patenty a vynálezy, vyučují nositelé nejvyšších státních vyznamenání, vědci, vynálezci, jako např. vynálezci umělých diamantů atd.

Tato škola novátorů v Blansku je podporována ÚV KSČ, vládou, ministerstvem strojírenství a Ústřední radou odborů, neboť po získaných zkušenostech v této škole pro obor broušení, bude přistoupeno ke mixování škol novátorů i pro jiné profese, např. pro obor slévárenský, frézář-

ský abd.

Přesto, že by mohl užívat naslouženého odpočinku, předává Karel Kyzlink své zkušenosti učňům v naší Metě. Oceněním jeho celoživotního díla natočil v Blansku v květnu čsl. státní film medailonek o Karlu Kyzlinkovi, takže návštěvníci kin mohli shlédnout našeho populárního občana jak na pracovišti, tak v jeho soukromí. Čsl. televize připravila k jubileu našeho občana hraný film. Postavu Karla Kyzlinka vytvořil národní umělec Bohuš Láhorský. Film bude na obrazovky uveden v příštím roce.

11 45. výročí úmrtí Františka Kretze

V naší kronice v I. svazku pod rokem 1929 na stránce 90-91 je napsáno, že 4. června 1929 zemřel v Uherském Hradišti v okresní nemocnici František Kretz, ředitel tamního muzea, rodák blanský. Ostatky jeho byly z Uherského Hradiště do Blanska převezeny a zde 7. června pohřbeny. Rád bych letos u příležitosti 45. výro-

čí jeho umění doplnil tehdejší nekrolog:
 Tento známý moravský národopisec byl význačnou osobností našeho uměleckého světa a jedním z nejlepších znalců lidového umění. Pro lidové umění kahořel již jako mladý učitel, a nashromáždil sbírky ohromné ceny jedině putováním od vesnice k vesnici. Horoval pro lidový kroj, káral nemilosrdně jeho znešvařování. Byl sběratelem obvoláštěního rozhledu a vynamenoval se důkladnou odborností i ve výšivkách a keramice a jeho lásce šířilo se vše, co hovořilo o neporušenosti lidového života.

V uznání zásluh o Uherské Hradiště a Plovác-ko byl jmenován čestným občanem Uherského Hradiště. Tento veliký národopisný znalec byl kusem bohéma a milého člověka, který byl opravdu milován.

Narodil se v učitelské rodině 4. ledna 1859. V mládí měli na něho značný vliv dr. Jindřich Wankel, Karel Jaroslav Maška a Jan Knies. Na gymnáziu v Brně jej vyučoval Fran-

František Bartoš, jehož vlivem se zanímal pro sběratelskou činnost tak, že jí věnoval celý život. K jeho dobrým přátelům patřili významní malíři jako Antonín Slavíček, Adolf Kašpar, Jára Úprka, Stanislav Lolek a Oldřich Lasák. František Křesl se věnoval také publikační činnosti. Jako redaktor Slováckých novin napsal mnoho populárních článků o národopisu. Vykonal též mnoho zanícených přednášek o svém sběratelství, zejména o jím tak milovaných slovenských výšivkách. Napsal též řadu odborných pojednání a ze své ušlechtilé sběratelské vášně se vynal v knížce Jak jsem sbíral, jež je v podstatě výbornou metodickou příručkou pro jeho následovatele.

František Křesl spočívá již 45 let v půdě rodného Blanska.

Comnik jeho života zůstal v Uherském Hradišti - národopisné muzeum, které založil a jehož hlavní náplní jsou dodnes jeho unikátní sbírky.

12 Kovolijacká huta

Jak bylo zasnámenáno již v kronice roku 1973 byl bývalý vedoucí huti a nyníjší její brigádník mistr uměleckého řemesla Josef Jakubec poctěn titulem zasloužilý pracovník ministerstva kultury. V roce 1974 navštívili jeho pracoviště pracovníci Čsl. televize, kteří pro ni zpracovali dvoje vysílání, takže s Josefem Jakubcem a ostatními pracovníky a s prostředím blaženské huti se seznámily miliony televizních diváků.

Letos byly také dokončeny bronzové desky pro Dukelský památník na bojišti /podrobnosti viz kronika roku 1973 / se jmény padlých. Jména jsou odlita v abecedním pořádku. Na deskách je jich uvedeno 1578. Jsou to vojáci 1. čsl. armádního sboru v PPFR, kteří padli v karpatskoduželské operaci a nejsou pochováni na vojenském hřbitově pod Lvidnickým sedlem. Přesné zjištění jmen trvalo i při mimořádném úsilí téměř

30 let. S pietou a největší možnou péčí provedl kolektiv mistrů uměleckých řemesel Miroslava Širůčka tuto rozsáhlou a náročnou práci zároveň, takže desky mohly být instalovány k 30. výročí Slovenského národného povstání.

13 Blansko se stará o pohodlí svých občanů

Loučasná distribuční síť v městě Blansku trpí jednak roztržitostí, jednak nedostatkem prodejních a skladovacích ploch. Proto se Měst. N. V. po dohodě s výrobními a prodejními organizacemi rozhodl k radikálnímu řešení nepřehledné situace výstavbou Distribučního střediska. Je stavbou bylo započato v září 1972 a dnes je již zdaleka patrná řeleobetonová konstrukce nového objektu ve středu města při Dukelské ulici.

V něm budou umístěny: Domáci potřeby Brno, Mototechna Brno, Drobné zboží Jihla-

va, Vkus Boskovice, Pohraviny Boskovice, Zelenina Brno, Mléčná jídelna, Textil Brno, Kancelářské stroje Brno. Kromě toho část plochy bude přidělena Okresnímu výboru Českého svazu žen a Městskému národnímu výboru.

V objektu bude umístěno šest kolik ve středu města postrádané sociální zařízení.

Stavba je po architektonické stránce zajímavá; protože je členěna do dvou čtyřpodlažních samostatných objektů čtvercového půdorysu, vzájemně spojených rampou, která v 1. patře vytváří po obvodu objektu komunikační prostor. Rovněž přístup do 1. patra povede venkovní rampou. Část střechy nad 4. podlažím bude zpřístupněna veřejnosti a upravena jako vyhlídková terasa. Z ulice Dukelské směrem k Wanklovu náměstí povede pasáž, v níž obchodní organizace umístí své výlohy.

Co vybudování obchodního domu se u snadné obstarávání nákupů nejen občanům Blanska, ale i okolním, neboť hlavní prodejní síť se tak soustředí do jednoho centra, je-

hoř středem bude Wanklovo náměstí.

14 Výstavba

V roce 1974 bylo všemi formami výstavby postaveno a dáno do užívání 252 nových bytů. Tato skutečnost měla vliv na další růst obyvatel, takže k 31. 12. 1974 bylo v Blansku trvale i přechodně hlášeno 14 476 lidí.

V roce 1974 se narodilo 308 dětí, 157 chlapců a 151 děvčát. V rámci vybavenosti bytové výstavby bylo dáno do užívání na náměstí Svobody obchodní středisko Družba /F12, 13/ a nové provozny služeb s celkovou výměrou prodejních a skladovacích ploch 2 280 m². /F6/

Také v investiční a neinvestiční části akce Z byla dosažena mimořádně vysoká hodnota díla 25 199 000 Kčs a naši občané odpracovali více jak 500 000 hodin zdarma a 115 000 brigádnických placených hodin.

Celkem bylo vybudováno:

3 km nových komunikací, 3 000 m² nových par-

kovacích ploch, 450 m nové kanalizace v celkové hodnotě 1 700 000 Kčs. Během roku byl sice dokončen vodovodní řád pro sídliště Podlesí v celkové hodnotě 3 milionů Kčs.

Bylo vybudováno 10 219 m² chodníků, postaveno 37 stožárů veřejného osvětlení, upraveno 21 115 m² zelených ploch.

Na pomoci občanů byla dokončena a dána do užívání nová smuteční obřadní síň včetně květinové prodejny, |F17-21| na Mánesově ulici, obchodní středisko v celkové hodnotě 1 500 000 Kčs s prodejní a skladovací ploší 287 m² |F14|, dále nová provozovna Svěrných surovin na Starém Blansku za 500 000 Kčs.

Nejvýznamnější akcí bylo však postavení pomníku Klementa Gottwalda a provedení rozsáhlých úprav náměstí Vítězného února.

15 Celostátní finále středoškolských her ve sportovní gymnastice a naše gymnázium

Gymnázium v Blansku dovišilo v tomto roce

25 let svého trvání. V tomto roce bylo také uspořádáno celostátní finále středoškolských her ve sportovní gymnastice. Finále se uskutečnilo ve dnech 27. - 29. března pod záštitou rady Jm K NV v Brně, OV KPČ v Blansku, rady Měst NV, národních podniků Adast Blansko, Metry, Minervy v Boskovicích a Moravského krasu.

Gymnásium v Blansku má v tomto roce 319 žáků v deseti třídách. Ústav dosahuje významných úspěchů na poli odborném, kulturním i sportovním. Studenti se zúčastňují literárních a recitačních soutěží, olympiád v přírodovědných předmětech a středoškolských sportovních her, v nichž dosáhli největšího úspěchu v košíkové a zejména ve sportovní gymnastice.

Kultura a sport však nejsou jedinou náplní života studentů. Brigádami se podílejí na zvelebení a zkrášlení města, pomáhají pionýrským organizacím na devítiletkách a akčně pracují v Socialistickém svazu mlá-

děve. Letos získali svazáci gymnázia titul nejlepší středoškolské organizace na okrese.

Právě pro sportovní úspěchy ministerstvo školství přidělilo gymnáziu pořádání finále sportovní gymnastiky.

Přebor se konal v tělocvičné hale Spartaku Metra. Zúčastnilo se jej 90 závodníků a 90 závodnic. První tři družstva a první tři jednotlivci v každé kategorii obdrželi poháry, medaile a diplomy. Kromě toho každému účastníku finále věnovala Metra Blansko spolu s Moravským krasem suvenýr. Účastníkům byly umožněny eskurze v předních blanenských závodech a prohlídka Moravského krasu.

Závodům byli přítomni členové čestného předsednictva, kterými byli nejvyšší představitelé krajských, okresních a městských orgánů. Přítomen byl rovněž zástupce českého a slovenského ministerstva školství. Tato skutečnost dokreslila nejlépe nejen sportovní význam tohoto podniku, ale také jeho význam politický a kulturní. Vyvrcholení oslav 25. letého

tvání gymnázia v Blansku tímto společně-politickým podnikem bylo neobyčejně zdařilé. Zejména skvělá organizace celého náročného podniku byla vysoce xhodnocena všemi přítomnými činiteli. Nemalou zásluhu na vrozeném organizačním xvládnutí má právě Měst. N. V., který vyšel pořadatelům po všech stránkách vstříc.

16 Zabránili požáru

V letošním období neobyklého sucha v celé Evropě se množily případy požárů v celé naší vlasti. Dne 8. dubna byl hlášen požár ve 14, 30 hodin v Blansku v úseku nedaleko přehrady na Calavě. Požár byl lokalizován během jedné hodiny a to zásluhou nejen požárníků, ale i čtyř vydatných pomocníků z Horní Calavy, a to gymnazisty Jiřího Ambrože a žáků LDŠ Karla Nesrby a Jiřího Ťateckého z 8. ročníku a Ideňka Glouky ze 6. ročníku.

Požárníci duchapřítomně nasekali zelené větve stromků, jejichž použití umožnilo udusit

plameny ještě před zásahem cisterny. Chlapci si jednou rukou chránili obličej před řáem, aby druhou neúnavně a s vypětím všech sil bili větvením i většou smrků do plamenů, které v suchém porostu silný vítr znovu a znovu rozdmičoval. Kdyby nebylo tohoto včasného zásahu, došlo by k rozšíření požáru, jehož důsledky by byly katastrofální. I když cisternový vůz odjžděl až po důkladné prevenci požářiště, přece na druhý den 9. dubna o 12,30 hod. požár znovu vyplanul. Již jmenovaný student Jiří Ambrož pokusil se jej sám likvidovat, což se mu podařilo. Přesto ihned telefonicky uvědomil požárníky o situaci, kteří znovu doušňující požářiště uhasili, i když hadice musely být vedeny členitým překrytým terénem. Bohoslový zásah požárníků i jejich pomocníků v řadě mládeže zabránil tak nedozírné škodě.

17 Vychovávající budoucí jazykové odborníky

Ve školním roce 1969/70 byla otevřena při základ-

ní devítileté škole v Blansku na Masarově ulici
 třída s rozšířeným jazykovým vyučováním. Žá-
 ci 2. tříd všech spádových škol se mohli přihlásit
 k výběrovým zkouškám. Zkoušela se dovednost
 ve čtení, jazykový cit a smysl pro rytmus a me-
 lodičnost cizího jazyku. Tak bylo přijato do té-
 to výběrové třídy 32 žáků v blanenských škol,
 v Adamova a Rájce. Dnes už pracují s tímto pro-
 žáci v 8. třídě. Začínali s angličtinou a v 5. tří-
 dě přibrali ještě jazyk ruský.

Dnes se začíná ve 3. třídě s rozšířeným jazykovým
 vyučováním s výukou jazyka ruského, který je
 našim dětem bližší. V 5. třídě potom začínají
 ještě s jazykem anglickým. Oba tyto předměty
 jsou vyučovány po 4 až 5 hodinách týdně uči-
 telkami, které mají pro výuku odbornou apro-
 baci.

Třídy jsou pro výuku děleny a mají k dispo-
 zici jazykové učebny. Vybavení těchto učeben
 se postupně zdokonaluje. Za pomoci patronát-
 níků závodů bylo vybudováno zařízení pro
 poslechy magnetofonových a gramofonových na-

hrávek. Škola má také množství audiovizuálních pomůcek ke cvičení řeči a rozvíjení konverzačních schopností.

Dnes pracuje na škole od 3. do 8. třídy 6 tříd s rozšířeným jazykovým vyučováním, to je celkem 210 žáků. Výsledky této práce jsou velmi dobré. Projevilo se to například při návštěvách sovětských turistů či rakazníků z Indie, kdy žáci měli příležitost ukázat své znalosti jazyka ruského a anglického.

Toto rozšířené jazykové vyučování je zřízeno jen na několika desítkách škol v naší republice. Je zřízeno přímo ministerstvem školství.

Pro náš průmyslový okres má veliký význam, protože naše veliké továrny ČKD, Metra a Adast Adamov jsou ve spojení s mnoha cizími zeměmi a posílají své pracovníky do ciziny. Škola v Blansku na Marscově ulici vychovává budoucí odborníky, jimž cizí jazyky nebudou překážkou ve vzorném plnění povinností, pod zkušeným vedením voroného učitele - ředitele Rudolfa Dryšla.

18 Jubileum v ČKD Blansko

Letošního roku oslavil podnik ČKD Blansko zajímavé jubileum. Před čtyřmi stoletím byla v blanenských řezárnách zahájena výroba učňů. Až do roku 1899 byli totiž chlapci ve stáří 10-12 let hned po přijetí přiděleni pracovní čtě. Pracovali 10-12 hodin denně a vykonávali všechny, i ty nejtěžší pomocné práce. Čovní museli být na pracovišti a poslední odcházeli. Škola tehdy neexistovala. Teprve poté, co ponižující otročké práci po 2-4 letech, mohli učedníci pracovat samostatně.

Teprve v roce 1899 byly zřízeny tři učňovské školy, které byly umístěny ve vlaštních dílnách. Na svou dobu byly moderně zařízeny, vybaveny šatnami a umývárnamy. Školy byly vedeny instruktory, avšak k tělesným trestům se sáhat nepřestalo. Přesto ze strany rodičů byl o učení velký zájem. Byli-li však někdo do učení přijat, nemamenovalo to ještě, že se za tři roky vyučí. Nebylo-li dostatek práce, byli učni, šev-

ba již před vyučením, propuštěním. Nemí divu, že za této situace rodiče i z toho mála, co měli, upláceli úředníky, aby jejich syn nevyšel z závodě jen jako pomocná síla.

Učilo se profesím slévač, rámečník, modelář a formář. V dílnách pracovali učni pod vedením instruktorů, v teorii se zdokonalovali v pokračovací škole v neděli dopoledne. K odpočinku jim tedy vlastně zbylo jen jedno odpoledne v celém týdnu. Tento stav trval až do rozpadu Rakousko-Uherska.

Se změnami výrobního programu za první republiky přibyly ke jmenovaným čtyřem oborům ještě další tři profese a to: soustružník, nástrojař a elektrotechnik. Hlojí za zaznamenání, že v období světové hospodářské krize 1932-34 byl počet učňů tak nízký, že bylo opravdovým vyznamenaním, když byl někdo do učení přijat. Do školy se chodilo jen jeden den v týdnu.

Po druhé světové válce nastává osamostatnění podniku ČKD Blansko. Nové vedení věnovalo neobvyčejnou pozornost výchově a výuce příštích kádří z vlastních zdrojů. Dosavadní učňovské dílny byly

rekonstruovány od základu a byla řízena nová dílna dřevomodelářská. Nábor učňů byl prováděn i na vzdálenějších okresích a to si vyžádalo také stavbu učňovského domova. Ve druhé bydlisté v něm našlo téměř 40 chlapců, kteří byli vyučeni pro Slovensko. Celkový stav činil v roce 1951 240 učňů. Teoretická výuka probíhala v učňovské škole kovodělné v Blansku.

V rámci rozsáhlé reorganizace učňovského školství byl v roce 1952 zaveden v celé ČSSR systém Státních pracovních záloh. Středisko pracujících dorostu bylo začleněno do tohoto systému pod názvem Odborné učiliště PPI č. 10 při n. p. ČKD Blansko. Inzamenalo to další zvýhodnění učňů, jejichž počet se rozrostl na 380. Teoretické vyučování bylo rozšířeno v prvním a druhém ročníku na tři dny v týdnu, jen ve třetím ročníku zůstalo 1x týdně.

Jak známo, systém PPI skončil, jakmile došlo k naplnění potřebného počtu pracovních sil a tak v roce 1957 přešla odpovědnost na

přípravu dělnického dorostu opět na vedení ma-
teřského podniku. Učební obory se rozšířily o fréz-
áře, elektromontéry a montéry ocelových konstruk-
cí. Byla také dána do provozu nová škola a tělo-
výchna a zlepšeny poměry pro ubytování učňů.

V letech 1965 - 1969 byl pověřen závod náročným
úkolům - výukou slovenských chlapců pro nově
budované závody v Medzilaborcích a Nitře. Tak
se v Blansku vyučilo 400 chlapců jen pro tyto zá-
vody, kromě stovek dalších pro blanenské ČKD.

Od roku 1967 připravuje Odborné učiliště viet-
namské praktikanty. 38 chlapců a 8 dívek po třech
letech se vrátilo vyučeno do své vlasti. V roce 1971
nastoupili další v počtu 46, kteří jsou zde dosud.
Před měsícem se počet vietnamské mládeže zvýšil
o dalších 90. I když učení těchto chlapců vyžaduje
značné úsilí pracovníků ČKD, kteří musí pře-
konávat řadu obtíží organizačních i jazykových,
konají tuto práci rádi.

Samosřejmě zavádění nové techniky do výroby
si vyžaduje i nové metody a formy přípravy uč-
ňovského dorostu. Tak dnešní učebny OÚ ČKD

jsou vybaveny všemi dostupnými učebními pomůckami včetně veškeré moderní didaktické techniky. Jedna učebna je vybavena i examinařovými pro 30 žáků s kontrolním pulsem pro učitele. Vyučující vytvořili řadu lesů a v užívání nových metod vykonávají doslova průkopnickou práci.

75 let výuky a výchovy mladých lidí v ČKD Blansko skýtal sedm důvod k oslavám, protože mnozí z těch, kteří v učiliště vyšli, nastávají dnes odpovědná místa v politickém i hospodářském životě, jsou nositeli čestných vyznamenání a patří k předním pracovníkům ve svých oborech. A nesmíme zapomenout ani na nasloužilého mistra sportu a olympijského vítěze, nositele Řádu práce Ludvíka Daňka, který se tu právě před 20 lety vyučil.

19 Blansko se stará o rekreaci svým občany

Když 13. června 1971 spochodovali blanenští občani

v radostném průvodu s hudbou do Horní Palavy, ne-
 tušili, jak velkou oblibu si tato rekreační oblast sou-
 středěná u retenční nádrže na tři sezony získá. Ka-
 pacita retenční nádrže byla počítána pro 3 000 rekrean-
 tů, skutečnost však předčila všechny předpoklady. Za
 slunných nedělí přesáhla 5 000 osob; značnou část
 tvořili návštěvníci mimoblanenští, zejména mo-
 toristé z Brna.

Vodní dílo bylo stavěno tři roky. Hloubka nádr-
 že obnáší 8 metrů, vodní plocha $1\frac{1}{2}$ hektaru, délka
 sypané hráze 120 m, o výšce 8,30 m. Obsah vody
 450 000 metrů krychlových. Břehy byly obloženy o-
 blázky, které přepravila nákladní auta z želez-
 ničních vagonů. Rovněž písčiná pláž byla zbu-
 dována z dovezeného písku.

Není proto divu, že konečná hodnota činila
 2 miliony Kčs. Stavba byla prováděna v akci I
 a na výstavbě se podíleli občané města, podni-
 ky a závody, společenství organizace, z nichž
 největší pochvalu zasluhují rybáři. Přes značné
 potíže se ještě před slavnostním otevřením poda-
 řilo získat lovné kapry, takže nádrž je používá-

na těž ke sportovnímu rybaření.

Protože rekreační oblast Čalava byla začleněna do volebního programu, bylo pokračováno i v roce 1974 v dalších úpravách. |F 22-23| Byly provedeny nové chodníky, osety a upraveny okolní plochy, proveden přechod u pláže do brouzdaliště a bylo dokončeno parkoviště. V parkovišti je nyní už možno umístit 100 aut. Čistok. vody do nádrže je veden v délce 30 m rourami o průměru 120 cm. Celý okraj hladiny byl zpevněn vlnolamy. Rovněž byla věnována pozornost zeleni. Vysázeno 120 stromků, kromě keřů. Vchůzí cesta k restauraci Myslivna dostala pěkné zářivkové osvětlení. Na této stráni se upravil příkrý terén tak, aby měli návštěvníci kde odpočívat. Hlavidlo přehrady bylo obestavěno stylovou chatou, která chrání a zneuzítí výpusti. Pro pohodlí návštěvníků byly instalovány dvě fontánky s pitnou vodou, umístěny kiosky a paravany na převlékání.

O dobrý průběh akce I na přehradě se starali pečlivě poslanci Měst NV a členové rady Augustin Vo-

janec a s. Jaroslav Farník.

20 Výstava O životě a díle Klementa Gottwalda

Dne 6. listopadu za pošetitelného zájmu blanenské veřejnosti byla v okresním vlastivědném muzeu otevřena výstava O životě a díle Klementa Gottwalda, která trvala do konce měsíce. Dopolední zahájení výstavy bylo slavnostním aktem, který předcházel odpolednímu odhalení sochy od Miloše Asmana, který nechyběl ani při vernisáži výstavy.

Slavnostní zahajovací projev ideologického tajemníka OV KPC Čldřicha Novotného byl příkladem promyšleně komponovaného vernisážního projevu, odborně podloženého, hutného a přitom politicky vysoce působivého.

Zahájení výstavy byli přítomni rovněž významní představitelé okresních i městských orgánů KPC i národních výborů.

Po dobu trvání výstavy byla tato hojně navště-

vována občany v Blansku a okolí i školní mládeží se svými učiteli, kteří jí plně vyvěřili k doplnění ideové výuky.

21 Pomník Klementa Gottwalda

V roce 1972 na celorávodní schůzi Adastu Blansko dala podnět náměstkyně podniku Idenka Venerová k postavení pomníku K. Gottwalda v Blansku. Její návrh byl přijat a na jeho realizaci se iniciativně postavily i ostatní podniky a rada Měst. N. V. Základní kámen byl položen 23. února /viz kronika roku 1973 | F 27, 28 |.

Aby se socha stala skutečnou dominantou města, bylo rozhodnuto rekonstruovat celé náměstí Třílétého února. Proto byly asanovány domy, náměstí bylo rozšířeno. | F 29-32 | Vytvoření sochy bylo radáno laureátu stát. ceny akad. sochaři prof. Miloši Asmanovi, jehož busta Klementa Gottwalda zdobí vestibul budovy ONV, a jenž je též autorem busty Julia Fučíka /viz

kronika 1973) před školou na Dvorské ulici. Odliší sochy se ujali stěvači z ČKD. Rekonstrukcí náměstí a úpravami okolí sochy byl pověřen ing. arch. František Kočí. Úkolem hlavního organizátora při rekonstrukci náměstí se ujal důchodce František Nedoma, který maximální obětavostí v roli stavbyvedoucího sáhl svým příkladem tisíce dalších brigádníků.

Je možno říci, že v roce 1974 vlastně celé Blansko šlo pod vlivem budování tohoto díla.

Náměstí pokryla obrovská skládací stavebnice ze žulových plošin, které vytvořily terasu. Před pomníkem sbudován bazén s fontánou. Podstavec sochy měří 4 m 20 cm, socha sama je 3 m 60 cm vysoká. Černí dělnický prezident stojí vážný, rukou jakoby dokládá sílu myšlenky. Na podstavci je vytesáno faksimile jeho podpisu. Socha váží 800 kg.

Práce na odformování této dosud největší sochy K. Gottwalda byly zahájeny v srpnu 1974. Odliší tohoto velkého a náročného díla bylo svěřeno pětičlenné skupině stěvačů ČKD Blansko a to:

mistru odborného výcviku Janu Ledvinovi, Bohu-
 miru Janičkovi, Rudolfu Vašíčkovi, Oldřichu
 Machačovi a Josefu Kejíkovi, který byl vedou-
 cím kolektivu. Tito mužové dovedli forsel slí-
 vače proměnit v přesně vypočtené množství
 kovu, jemuž dás předem určený tvar nebylo
 snadné. Pracovali v přesčasech, s nadšením. Za-
 čínali vlastně s ničeho, protože se byla po dlou-
 hých letech opět první práce v oboru umělecké-
 ho slévárenství, které v ČKD ustalo rokem 1957.
 A přece čtyři slévači s jedním učněm! Oldřich
 Machač! si poradili s dílem na výbornou, i s
 touto první barevnou slitinou, která byla v
 ČKD vyrobena. Proto bylo rozhodnuto, aby slé-
 várna jejímž ředitelem je ing. Zdeněk Holouš
 vyškolila mladé kádry i v oboru umělecké-
 ho slévačství, aby do budoucna byli zajištěni
 schopní lidé, kteří by zajistili, aby ČKD by-
 lo známé i v této stránky činnosti.

Poslední část sochy byla odlita 3. října,
 takže nic již nebránilo její instalaci a
 jejímu odhalení, které se konalo u příle-

řítosti 57. výročí Velké říjnové socialistické re-
voluce.

22 Odhalení pomníku

Ve středu 6. listopadu se ve 14. hodin naplnilo ná-
městí Vítězného února v Blansku tisíci pracujícími
a mládeží na mohutnou manifestaci, jejímž vy-
vrcholením bylo u příležitosti 57. výročí VŘSR
odhalení pomníku Klementa Gottwalda. |F 33-39|

Úvodem manifestace předal s. vedoucímu tajem-
níku ÚV KPC Ludvíku Opletalovi ředitel okresní
remědelské správy ing. Vlastimil Šmerda a předs-
eda okresní odborové rady s. Málek jako zástupci re-
mědělci a pracující z závodů závarky.

Manifestace se zúčastnil člen ÚV KPC a místo-
předseda vlády České socialistické republiky Ladislav
Adamec, delegace KV KPC v čele s tajemníkem
KV Oldřichem Klíčnickem, delegace KNV vedená
předsedou KNV Idenkem Vávrou, vedoucí tajem-
ník KV NF Josef Vitula, tajemník generálního kon-
sulátu PPR v Brně J. M. Smirnov, představitelé

všech okresů Jihomoravského kraje a družebního slovenského okresu Komárno. Rovněž byl přítomen autor sochy, profesor pražské Akademie výtvarných umění a brněnského Vysokého učení technického, laureát státní ceny Klementa Gottwalda, akademický sochař Miloš Adaman. Po československé a sovětské státní hymně promluvil k účastníkům Ladislav Adamec. V úvodu svého projevu, který byl často přerušován bouřlivým proslaskem, blahočil obyvatelům Blanska porodavy ÚV KPČ. Hovořil o díle a odkazu K. Gottwalda, jehož dílo vycházeloby vídy a myšlenky VŘSP, uskutečňovaných Komunistickou stranou Sovětského svazu. Místopředseda vlády zdůraznil, že pochopit odkaz Klementa Gottwalda znamená nikdy nepřapomenout, že nový život musí řídit pevná marxisticko-leninská strana. Svůj obsáhlý slavnostní projev zakončil řečník takto: „Tento odkaz naplňovat znamená řídit se slovy Klementa Gottwalda - Se Sovětským svazem na věčné časy a nikdy jinak!“

Slavnostní akt odhalení pomníku provedli:

Ladislav Adamec, Oldřich Kličník, Zdeněk Vávra, Ludvík Čpletal a předseda MNV Josef Čibýl. Přílom zazněla ve vzácném historická slova Klementa Gottwalda z února 1948, která účastníci vyslechli za naprostého ticha s velkým pohnutím.

Poší z rukou štafety převzal s. Ludvík Čpletal prst přinesenou od rodného domku prezidentova z Dědic a uložil ji do základů pomníku.

Na závěr manifestace se konala na třídě Budovatelů slavnostní přehlídka jednotek Lidových milic, PNB a armády. /F 40, 41/

23 Vyhodnocení akce

Po manifestaci se konalo vyhodnocení v LK ČKD Blansko za účasti hostů a všech těch, kteří se největší měrou zasloužili o zdárné dokončení akce postavení pomníku Klementa Gottwalda.

V úvodu předseda Měst. NV Josef Kovařík promluvil o obětavé práci, o odpracovaných tisících brigádnických hodin, které přinášelo budování

pomníku a s tím spojená přestavba náměstí
Vítězného února, aby tak bylo vytvořeno dů-
stojné prostředí pro tento pomník. V další
části se ujal slova místopředseda Měst N V
Jaromír Linkenseder. Zdůraznil, že tento den
bude v historii Blanska významným, neboť
odhalením sochy Klementa Gottwalda byla
zdůrazněna ta skutečnost, že okresní město
a celý okres se hlásí k revolučním ideím mar-
xismu-leninismu, které právě Klement Gott-
wald uplatňoval ve své politické práci.

Aby tento den zůstal trvale ve vědomí jak
hostů, tak těch, kteří se největší měrou
podíleli na zhotovení pomníku a jeho dů-
stojného prostředí, OV KPČ v Blansku
schválilo předání bronzových sošek ve stej-
ném provedení jako je vlastní socha, dele-
gaci ÚV KPČ, KV KPČ, KV NF, konzulá-
tu PPR v Brně, delegaci okresu Komár-
no, kolektivní slévači ČKD Blansko. Pře-
dání sošek provedli vedoucí tajemník OV
KPČ Ludvík Tplsal a předseda ONV Josef Či-

byl.

Městský výbor KPČ, Měst NV a Měst V NF jako uznání zásluh se rozhodl, aby sošky Klementa Gottwalda za spolupráci při realizaci díla obdržely OV KPČ a ONV.

Rídící komise, která byla Měst V KPČ pověřena organizováním práce tak, aby socha mohla být odhalena 6. listopadu, vyhodnotila podíl a rozsah pomoci jednotlivých organizací a doporučila je odměnit čestným uznáním a plakety Klementa Gottwalda, která byla Měst NV vydána k této příležitosti. Odměněny byly tyto podniky a organizace:

ČKD Blansko

Adast Adamov

Adast Blansko

Metra Blansko

družstvo Karrena

JME Boskovice

TP Blansko

Vodohospodářské stavby Brno

Isolační závody PBCP

Moravské keramické závody Rájec
 JTP Boskovice

Zemědělské stavební družstvo Blansko
 Okresní výstavbové bytové družstvo Blansko
 Okresní výbor ČČJ.P
 Městský výbor K.P.Č
 Městský výbor N.F
 Měst N.V

Dále byla udělena čestná uznání a plakety některým jednotlivcům, kteří mají zásluhy na zdařilém a včasném koládnutí všech prací, souvisejících se slavností odhalení pomníku:

Jsou to:

ak. sochař prof. Miloš Axman
 František Nedoma, starbyvedoucí
 Josef Kovařík, předseda Měst N.V
 Miloš Bacík, předseda Měst V K.P.Č
 ing. Oto Nečas, předseda technické komise
 Jaromír Linkenseder, předseda komise propagační
 Adolf Ošlejšek, předseda komise finanční

Ldeněk Ambrož, předseda komise organizační
Antonín Ševčík, ředitel Okresního kulturní-
ho střediska

Mimo vyhodnocení organizace i jednotlivci se na akci podílely další podniky, závody a organiza-
ce, včetně stovek dobrovolných brigádníků
ze všech vrstev obyvatelstva, kteří odpracovali
14 160 hodin. Tím se nasloužili o snížení nákladů,
takže skutečné výdaje na abudování pom-
níků činily 1 301 000 Kčs, na přeložení inžie-
rských sítí 34 000 Kčs a rekonstrukce námě-
stí Vítězného února si vyžádala 2 242 000 Kčs.
Celková hodnota díla v akci L bude vyčísle-
na příštího roku v rámci hodnocení pl-
nění volebního programu za období pěti-
letky.

Obsah kroniky roku 1974

1. Úvodem str. 1, 2
2. Kronikářský náhnam o vývoji města Blanska
za období socialistické výstavby 1945-1974 str. 2-16

- 3 Josef Kovařík 10 let ve funkci předsedy Měst. N. V. str. 16-18
- 4 Vlasta Chalupová 10 let tajemnicí Měst. N. V. str. 19-20
- 5 Májové oslavy str. 20, 21
- 6 30. výročí Slovenského národného povstání str. 22, 23
- 7 Blansko v Měsíci československo-sovětského přátelství str. 23-25
- 8 Patnáctileté jubileum Blanenskéé kulturní rimy str. 25-28
- 9 Imuleční obřadní síň otevřena str. 28, 29
- 10 Karel Kyzlink - 65 let str. 29 - 32
- 11 45. výročí úmrtí Františka Kretze str. 32 - 34
- 12 Kovolijcká huť str. 35, 36
- 13 Blansko se stará o pohodlí svých občanů str. 36, 37
- 14 Výstavba str. 38, 39
- 15 Celostátní finále středoškolských her ve sportovní gymnastice a naše gymnázium str. 39-42
- 16 Zabránili požáru str. 42, 43
- 17 Vychovávají budoucí jazykové odborníky str. 43-45
- 18 Jubileum v ČKD Blansko 175 let výuky učňů / str. 46 - 50
- 19 Blansko se stará o rekreaci svým občanům str. 50-52
- 20 Výstava O životě a díle Klementa Gottwalda str. 53, 54
- 21 Comník Klementa Gottwalda str. 54 - 56
- 22 Odhalení pomníku str. 57 - 59

23 Vyhodnocení akce str. 59 - 63

